MUSEUM TAMANSISWA
DEWANTARA KIRTI GRIYA
01.032
3/1

Delft, 21-9-'18.

Beste Swardhy,

Mijn oprechte waardeering voor je werk en mijn hartelijke sympathie voor je persoon wordt natuurlijk in het allerminste niet geschaad door je schrijven, hetwelk ik heden ontving. Andere meeningen te hebben, en een ander werkplan je voor te stellen is immers je volste recht. En al was de eenige reden, die je daartoe meneerde, slechts je persoonlijke gevoel, hetwelk je aanzet aldus en niet anders te arbeiden, dan is mij dit gevoel voldoende grond voor de waardeering van de daaruit voortkomende daden.

Ik geloof overigens, dat wij elkander in deze zaak niet volkomen hadden begrepen. Mijn plan was het niet, het Indonesisch Persbureau geheel en al los te maken van de „paar landgenooten", die je steunen en zulke mooie plannen met je hebben, noch ook mijn bedoeling het Bureau niet te doen dienen voor jouw persoonlijke belang en je spoedige terugkeer naar Indië. Maar van den anderen kant meende ik, dat jouw plannen ten deze niet geheel zich dekten met de voornemens van je welwillende landgenooten ten aanzien van je persoonlijke belang. En ik meen dit nog wel niet in volkomen mate, maar toch méér dan ik aanvankelijk dacht. Immers, wat je mij betreffende de steun van je landgenooten in zake het Bureau hebt medegedeeld, kwam hierop neer, dat ze jou de afname van een aantal brochures garandeerden, overeenkomende met een bijdrage van f. 25.- Cruts voor ieder verschijnend nummer. Dit op zich zelf achtte ik geen voldoende ~~grond~~ reden om je Bureau geheel en al aan die landgenooten te binden, terwijl het - afgezien van die f. 25.-- ook om redenen van landgenootschap, solidariteit en --- kans op slagen allerminst wenschelijk was die menschen ter zijde te stellen. Hiervoor bestaat trouwens geen enkele grond, en mijn bedoeling is zulks nooit geweest, omdat het onpractisch, onhartelijk en dom

zou zijn.

Wat is de bedoeling? Naar wat ik vernam weet: dat, teneinde van de landelijke middelen jaarlijks een maandelijksch bedrag bijeenbrengen ten zuiver behoeve. Ik weigerde uit persoonlijke gewetensmotieven, en stelde het eventueel accepteeren daarvan gelijk aan een equivalent aan arbeid loonen kunnen. Te dien einde van de brochures schrijven, die zij hunnen uitgeeft, en met dat doel positie in een Indonesisch Persbureau en brochurenhandel. Zij vertelde mij van haar plan en ik vroeg aandacht, dat daarmede meer te bereiken zij, wanneer de zaak op den weg minder actief maar meer rustige en meer omvattende inrichting dan slechts een die maandelijksche brochures en informaties publiceert. Mij scheenen gedachten voor aan een wereldpersbureau, dat zich occupeert met berichtendienst in en buiten Europa en aan Indonesische gebeurtenissen en geschiedenis en in nauwe betrekking staat tot alle de deze organisaties, die zelfstandigheid en vrijheid van in Britsch Indië en Egypte en waar dan ook nastreven. Een persbureau voor Europa in Indië, moeilijkheden voor Indonesische kwesties, maar niet los van de discussie van andere mentalsche problemen, omdat deze in de wereldpolitiek ook niet los van de Indonesische staan. De brochurenhandel is het begin, en slechts zinloopje de zaak. De Indonesische politieke actie voor Nederland en de pers van de wereld krijgt haar voornaamste organen in de regeeringsstad van Nederland die steeds meer een wereldstad gaat worden. En blijkt later, dat een ander centrum beter is, bv. Genève, dan moet de zaak daarheen verplaatst en blijft bovendien een filiaal in den Haag gewenscht. Het persbureau treedt op als het wereldorgaan der Indonesische beweging, in nauw contact met de internationale politiek in het algemeen, en de koloniale politiek der passief of actief heerschende landen in het bijzonder. En niet alleen als een orgaan van mededeeling, maar ook als een orgaan van ontvangst, waardoor wederom van uit de internationale politieke beweging invloed gevoerd wordt op de specifiek Indonesische actie, en omgekeerd. Actie door de macht van de Pers.

Om dit te bereiken is geld noodig, en om geld aan geld moet de eigen bijdrage zijn. Met brochurenhandel te beginnen lacht mij practisch, en de advertenties zouden een mooie bron kunnen worden voor de fondsen voor ons, maar ook voor de uitbreiding van de onderneming in den aangewezen weg. En al kunnen wij niet met de gehele